

เยาวชนเมืองแพร่ รวมพลังอหุรักษ์ ดูนตรีพื้นบ้าน ผสมผสาน พื้นเมือง-สตริง สืบสานภูมิปัญญาล้านนา

นำเสนอดเมือง : 10 มิ.ย. 2563

“ສະລ້ອ ທອ ທຶງ” ສາມຄຳນີ້ມີຄໍາວ່າ “ສະລ້ອ” ແລະ “ທຶງ”
ເຖິງຫັນທີ່ເປັນເຄື່ອງດຸນຕຣີປະເກດເຄື່ອງສາຍ ສວນຄຳວ່າ “ທອ” ນັ້ນໝາຍຄື້ງການຂັບຮ່ອງ
ທັງສາມຄຳນີ້ມີກຸງໃຊ້ເຮົາການຮ່ວມກັນໝາຍຄື້ງດຸນຕຣີພັນບານອັນເປັນເອກລັກໝາຍຂອງກາດເໜືອ
ທີ່ມີກວ່າງທຳນອງທີ່ອັນໄພເຮົາຈາກເສີ່ງດຸນຕຣີທີ່ຜົມຜສານກັບຄໍາຮ່ອງໃນກາຫາພື້ນເມືອງໄດ້ອ່າຍມີເສັ້ນໜ້າ

แต่ด้วยความเนิบช้าของท่วงทำนอง ทำทางการแสดงสูง และเครื่องดนตรีที่ดูเรียบง่าย
อาจทำใหคนรุ่นใหม่หลายคนหันไปสนใจเครื่องดนตรีสมัยใหม่ เพราะความเทหและทันสมัย
ประกอบกับกระแสคความนิยมในตลาดของผู้บริโภค
ทำให้ “ดนตรีพื้นบ้าน-พื้นเมือง” นั้นถูกมองว่าเป็นเรื่องของคนเฒ่าคนแก่
ที่มักจะรำนำงเล่นกันเฉพาะในวงครอบครัว ไม่เป็นที่ต้องการ ทำให้นั้น

แต่สำหรับห้องเรียนนักเรียนกลุ่มนี้ของ โรงเรียนเมืองแพร ตำบลลช่อแย อำเภอเมืองจังหวัดแพร พากเขาลับมีมุมมองที่ต่างจากไป

โดยเห็นว่าเครื่องดนตรีพื้นเมืองนั้นไม่จำเป็นต้องเล่นเป็นเพลงพื้นเมืองเสมอไป

ນາຈະປະຢຸກຕະແລ້ມສົມຜັນາໜ່ວຍບັນດາໃຫຍ່ໄປຈຸບັນໄດ້
ເຖິງ ຕັ້ງ ສີ ສື່ ” ປຶກ ປີ ۲۰ ໜີ ۲ ໜີ ۱ ” ສີ ” ປຶກ ”

ພວກເຂົາຈຶ່ງຮຸມດ້ວຍກັນໃໝ່ຂອງ “ວົງດນຕຣີ Me-Easy” ທີ່ນໍາເຄື່ອງດນຕຣີພິບປານປະເທູຕາງໆ

มาประยุกต์เพื่อแสดงรวมกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่ พร้อมจัดทำ “โครงการดนตรีสร้างสรรค์”

พื้นเมืองบ้านเรา” เพื่อรวมกันอนุรักษ์และสืบสานดนตรีพื้นเมือง

โดยได้รับการสนับสนุนจาก โครงการพลังเด็กและเยาวชนสร้างสรรค์แบงปันความสุขจังหวัดแพร่ และสำนักสร้างสรรค์โอกาส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

นายธนภูมิ อุย์คง “เป๊ป” , นายธีรภัทร เวียงห้า “ฟลูก” , นายธนาวุฒิ ไชยบุรี “เตอร์” และ นายอนุวิท ขัดแยสเจจาร “บิก” ทั้ง 4 คนเป็นแก่นนำและคณะทำงานของโครงการฯ ที่แม่จะเป็นคนรุนใหม่ที่มีความชื่นชอบในเสียงดนตรีวงสตრิงที่ล้ำสมัย แต่พวกเขาก็ไม่ทิ้งความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองที่เป็นคนลาวน่า จึงเป็นที่มาของแนวคิดในการผสมผสานอัตลักษณ์ของตนเข้ากับปัจจุบันซึ่งนั่นก็คือการนำเครื่องดนตรีพื้นบ้านมาผสมผสานให้เกิดความรวมสมัย

“เดิมที่ผมก็ชอบเล่นกีตาร์

แต่พอได้ไปเห็นชาวเครื่องดนตรีพื้นบ้านของญี่ปุ่นที่เข้ากับสามารถเอามาเล่นกับวงสตრิงให้ดูทันสมัยได้ ก็เลยคิดว่าเครื่องดนตรีพื้นบ้านของเราก็นาจะทำได้เช่นกัน ก็เลยเริ่มต้นจากการเอา กลองปง เป็นมาใส่ในดนตรีที่เล่นไปพร้อมกับการเล่นกีตาร์” น้องเป๊ป หัวหน้างเจ้า

หลังจากนั้นพวูกเข้ากับเริ่มอาเครื่องดนตรีพื้นบ้านชนิดอื่นเข้ามาผสมผสาน

ไม่ว่าจะเป็น “ซีง” ที่เข้ากับเครื่องดนตรีสมัยใหม่โดยยางลงตัว เพราะวามีคีย์เดียวกันนอกเหนือนี้ก็มี “สะล้อ” และ “ซอدواง” รวมไปถึงเครื่องตีอย่าง “มอง” และ “ฉบับ”

รวมถึงเสียงอันเร้าใจจากกลองพื้นบ้านที่มีท่วงท่านองเป็นเอกลักษณ์ อาทิ “กลองปูชา” “กลองสิ้งหม้อ”

“กลองมองเชิง” และ “กลองสะบัดชัย”

ที่ได้มีการผสมผสานเรื่องของทางชาและลีลาในภารตให้เข้าไปกับทั้งสองอย่างลงตัวด้วย

“กลองพื้นบ้านของเรามาถูกประยุกต์เล่นกับวงสตრิงได้ทั้งหมด

ซึ่งแต่ละประเภทก็จะมีวิธีการตีที่แตกต่างกันไป แต่กลองเกือบทั้งหมดจะทำหน้าที่ในการให้จังหวะเมื่อกันกัน โดยสวนตัวแล้วมีช่วงซึ่งมองสิ่งใหม่ๆ เพราจะจังหวะมันสนุกสนานเราใจ

สวนมากจะเอาไปใช้แทนในงานประเพณีต่างๆ เพราะมันก็คือกลองยาวของภาคกลางนั่นเอง” น้องฟลูก มือกลองกล่าว

“ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์เล่นกับกีต้าร์ได้ มีความแตกต่างตรงเมโลดี้ที่จะเล่นแบบ ໂຕ-ເຮົ-ມື-ພາ-ໜອລ໌ สวยงามของกีต้าร์จะเล่นโน้ตเป็นคอร์ด ถ้าเอากล้องมาประยุกต์ให้มีคอที่จับสายเป็นเหมือนห้องกีต้าร์ แล้วก็จะเสียงให้ตรงกัน ก็จะสามารถเล่นด้วยกันได้อย่างสนุก ซึ่งเสียงของซึ่งจะได้เดนมากตอนเล่นໂຕໂລ’ และก็เป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือของเราดวย” น้องเตอร์ อธิบาย

“ทุกวันนี้วงของเราจะมีงานแสดงต่างๆ เข้ามาเดือนละ 3-4 งาน ถ้าช่วงเทศกาลก็จะมีงานเข้ามายะอะหนอย ซึ่งคนส่วนใหญ่ที่สนใจวงของเราก็เพราะว่าเป็นวงดนตรีประยุกต์

หลายคนที่เห็นก็ยังงงว่าอาเครื่องดนตรีพื้นบ้านมาเล่นกับกีต้าร์ได้ด้วยหรือ” น้องบิก กล่าว

นายวิโรจน์ คำนิย়ะ ครุฑ์ปริญญาโครงการฯ เลาวฯ จากความสนใจของเด็กๆ ที่เห็นเครื่องดนตรีของญี่ปุ่นสามารถเล่นผสมผสานกับดนตรีสมัยใหม่ได้โดยไม่สึกภาวะเป็นเครื่องดนตรีโบราณ

พูดเข้าก็เลยลองนำเครื่องดนตรีพื้นบ้านเข้ามาผสมผสาน เพาะเจริญๆ
แล้วนั่นก็มีความเป็นกลางเหมือนกันทุกประเภท แต่สิ่งที่ต่างคือเอกลักษณ์และความเป็นตัวตนของชาตินั้นๆ
“โครงการนี้นอกจากพูดเข้าจะได้ทักษะในเรื่องของดนตรีพื้นบ้านติดตัวไปแล้ว

อีกเรื่องหนึ่งก็คือพูดเข้าจะมีทักษะอาชีพติดตัวไปพร้อมกัน
และยังมีการพัฒนาให้มีการแสดงบุรุษกับการเต้นนั่นตีให้มีความสนุกสนานตื่นเต้น
ซึ่งระหว่างการแสดงก็จะสามารถถ่ายทอดความรู้และองคความรู้ต่างๆ
เกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านออกไปให้คนได้ฟังอีกด้วย ทุกวันนี้วงดนตรีของพูดเขามีสมาชิกเพิ่มขึ้นเกือบ 20 คน
ดนตรีพื้นบ้านสำหรับเด็กๆ ก็อุ่นนี้จึงไม่ใช่แค่เรื่องของการอนุรักษ์ แต่ดนตรีเป็นวิถีชีวิต
ที่สามารถพัฒนาเป็นทักษะอาชีพสร้างรายได้ให้พูดเข้าได้ในอนาคต”

ปัจจุบันนอกจากวงดนตรีของโรงเรียนแห่งนี้จะถูกรับเชิญให้ไปแสดงในงานต่างๆ และ
พูดเขายังแสดงพลัง “จิตอาสา” ใน การที่จะสืบสานวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน
ด้วยการเข้าไป “ตีกลองปูจาย(บูชา)” ที่ วัดพระธาตุช่อแย และ วัดป่าแดง ในทุกๆ
“วันโภก” รวมไปถึงไปแสดงโชว์ประกอบการตีกลองให้กับนักท่องเที่ยวที่มาไหว้พระที่วัดพระธาตุช่อแยได้รับชม
ซึ่งการตีกลองปูจานั้นเป็นการตีกลองเพื่อบอกวันพระ-วันโภก

กล่าวคือเป็นการตีเพื่อเตือนให้ชาวบ้านรู้ว่าพุทธนี้จะถึงวันพระ ให้เตรียมตัวมาทำบุญตักบาตร ถือศีลภาวนा

ซึ่งการตีกลองแบบนี้ได้เลื่อนหายจากหลายๆ ชุมชนในภาคเหนือ เพราะขาดการสืบสานและถ่ายทอด

ดนตรีพื้นบ้านของนักเรียนโรงเรียนเมืองแพร่ในวันนี้จึงไม่ได้เป็นแค่ของเก่าที่ควรอนุรักษ์
เพราพูดเขารามาประยุกต์และผสมผสานกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่ ให้กล้ายเป็น ดนตรีพื้นบ้านที่
“ร่วมสมัย” ที่สามารถช่วยสืบสานวัฒนธรรมดั้นตรีพื้นบ้านอันเป็นเอกลักษณ์ของล้านนาได้เป็นอย่างดี
แต่สิ่งสำคัญกว่านั้นคือทักษะชีวิตที่จะติดตัวไปกับพูดเข้าไปตลอด
ที่พร้อมจะถ่ายทอดทักษะอาชีพได้ทันทีที่พูดเข้าต้องการ.